

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: międzynarodowe stosunki gospodarcze

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet w Białymstoku

Data przeprowadzenia wizytacji: 16-17 listopada 2020 r.

Warszawa, 2020

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	10
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	16
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	24
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	26
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	28
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	30
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	34
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	36
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	37
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Jakub Brdulak, członek PKA

członkowie:

1. Dr hab. Barbara Pogonowska – ekspert PKA
2. Dr hab. Robert Kowalak – ekspert PKA
3. Bogdan Matyja – ekspert ds. studenckich
4. Tomasz Mrozek - ekspert ds. pracodawców
5. Julia Sobolewska – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze, prowadzonym na Uniwersytecie w Białymstoku, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2020/21. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się w związku z upływem okresu na jaki została wydana pozytywna ocena programowa. W wyniku oceny programowej, o której mowa, nie zostały sformułowane zalecenia specyficzne dla wizytowanego kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Przed wizytacją zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przygotowanym przez Uczelnię. Raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie spotkań i rozmów z Władzami Uczelni, Jednostki, pracownikami, studentami wizytowanego kierunku oraz przedstawicielami otoczenia społecznego. Dodatkowo zespół oceniający dokonał hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac etapowych i losowo wybranych prac dyplomowych wraz z recenzjami, a także wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej w formie zdalnej.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	międzynarodowe stosunki gospodarcze	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I stopnia // Studia II stopnia	
Profil studiów	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne // stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	<i>ekonomia i finanse (88%), językoznawstwo (7%), nauki prawne (2%), nauki socjologiczne (1%), informatyka (2%) // ekonomia i finanse (92%), językoznawstwo (3%), nauki prawne (4%), informatyka (1%)</i>	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów 182 punkty ECTS // 4 semestry 122 punkty ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	4 tygodnie, 2 punkty ECTS // 2 tygodnie 2 punkty ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Handel międzynarodowy // Współpraca Międzynarodowa; Obsługa celna i spedycja międzynarodowa	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Licencjat // magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	72 // 57	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2275h // 1697h	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	91 // 68	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni	169 // 117	-

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów		
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	30 // 27	-

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze, studia I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim wpisuje się w strategię Uczelni. Kierunek został uruchomiony w oparciu o fundusze europejskie, obecnie jest już kontynuowany bez wsparcia zewnętrznych źródeł finansowania. Zdaniem zespołu oceniającego dobrze wpisuje się on w ofertę kierunkową Uniwersytetu w Białymstoku i Wydziału Ekonomii i Finansów.

Uczelnia posiada strategię przygotowaną na lata 2014-2024 dostępną na stronach internetowych. Ze względu na pandemię, horyzont planowania strategicznego mocno się skrócił i ogranicza się obecnie do działań doraźnych zapewniających ciągłość funkcjonowania Uniwersytetu, w tym również kształcenia.

Na studiach I stopnia jest oferowana jedna specjalność: *handel międzynarodowy*, a na studiach II stopnia dwie specjalności: *współpraca międzynarodowa* i *obsługa celna i spedycja międzynarodowa*.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku ekonomia mieszczą się w dyscyplinie wiodącej *ekonomia i finanse*. Zdaniem zespołu oceniającego nie znajduje uzasadnienia przypisanie kierunku do dyscyplin uzupełniających: *językoznawstwo* 7% (studia I stopnia) i 3% (studia II stopnia); *nauki prawne* 2% (studia I stopnia) i 4% (studia II stopnia); *nauki socjologiczne* 1% (studia I stopnia) oraz *informatyka* 2% (studia I stopnia) i 1% (studia II stopnia). Ze względu na oferowaną na studiach II stopnia specjalność: *obsługa celna i spedycja międzynarodowa*, po której absolwenci kierunku są zatrudniani w przedsiębiorstwach logistycznych i spedycyjnych, w tym też w składach celnych, zdaniem zespołu oceniającego warto rozważyć przypisanie kierunku również do dyscypliny *nauki o zarządzaniu i jakości*.

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku posiada szerokie doświadczenia badawcze w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse, co uzasadnia profil ogólnoakademicki kierunku. Jednocześnie władze dziekańskie, studenci oraz pracodawcy podkreślają silną orientację praktyczną kierunku, co zdaniem zespołu oceniającego daje możliwość władzom Uniwersytetu do prowadzenia dyskusji nad ewentualnym zmienieniem profilu kierunku na praktyczny.

Kierunek jest zorientowany na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym, w szczególności, zawodowego rynku pracy, o czym świadczy zaangażowanie pracodawców w jego tworzenie – absolwenci kierunku są chętnie zatrudniani w przedsiębiorstwach oraz administracji.

Oceniany kierunek na poziomie studiów pierwszego stopnia przyporządkowany został do obszaru nauk społecznych, w dyscyplinie wiodącej *ekonomia i finanse*, której, w zależności od poziomu kształcenia, przypisano 88% (studia I stopnia) oraz 92% (studia II stopnia) udziału w osiągniętych efektach uczenia się. Wskazane w raporcie samooceny kierunkowe efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim. Podstawą prawną przyjęcia efektów uczenia się oraz programu studiów na poziomie studiów I i II stopnia jest Uchwała Senatu nr 2393 z dnia 25 kwietnia 2019 roku w sprawie ustalenia programu studiów dla kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze, obowiązująca od roku akademickiego 2019/2020.

Część przedstawionych efektów uczenia się (w programie studiów I stopnia) nie spełnia jednak wymagań zawartych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 roku w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji, ponieważ ich opis nie spełnia cech charakterystyki uniwersalnej PRK drugiego stopnia dla 6. poziomu kształcenia (P6U_W *zna i rozumie - w zaawansowanym stopniu – fakty, teorie, metody...*): w opisie kierunkowych efektów wykorzystywane są następujące sformułowania: *ma podstawową wiedzę (...)* (KP6_WG1, KP6_WG3, KP6_WK1). Efekt P6S_KR (*Rola zawodowa – niezależność i rozwój etosu*): *jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: - przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych, - dbałości o dorobek i tradycje zawodu*, został ograniczony w opisie efektu kierunkowego KP6_KR2 do: *potrafi pracować w grupie, przyjmując różne role*.

W programie studiów II stopnia opis kierunkowych efektów uczenia się nie uwzględnia w kilku przypadkach charakterystyki uniwersalnej PRK drugiego stopnia dla 7. poziomu kształcenia (P7S_WG *zna i rozumie - w pogłębionym stopniu – fakty, teorie, metody (...)*). W opisie kierunkowych efektów znajdują się następujące sformułowania: *ma rozszerzoną wiedzę (...)* (KP7_WG1, KP7_WG2, KP7_WK1). Należy podkreślić, że w Raporcie samooceny (s. 14), stwierdza się, że w opisie efektu KP7_WG2 podano następujące sformułowania: *student posiada pogłębioną wiedzę o różnych rodzajach struktur (...)*. W omawianym przykładzie opisu efektów uczenia się zachodzi niezgodność.

Przyjęte efekty uczenia się zakładają rozwijanie umiejętności komunikowania się w języku obcym, jednak w opisie efektu uczenia się w zakresie umiejętności posługiwania się językiem: KP7_UK1 - *posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych z obszaru międzynarodowych stosunków gospodarczych, w tym posługując się językiem obcym na poziomie B2+*, nie uwzględnia się wskazanej w PRK umiejętności posługiwania się specjalistyczną terminologią (P7S_UK).

Nie uwzględnia się również zawartego w efekcie P7S_KR aspektu kompetencji społecznych (*Rola zawodowa – niezależność i rozwój etosu*) tj. *odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: – rozwijania dorobku zawodu, - podtrzymywania etosu zawodu, - przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad*. Opis efektu najbliższy wymaganiom PRK to efekt KP7_K01 – *prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z aktywnością w otoczeniu społeczno-gospodarczym i wykonywaniem zawodu*.

Dodatkowo w opisie efektów, w zakresie kompetencji społecznych, sformułowanie zgodne z wymaganiami PRK to: *jest gotów do (...)* - nie zaś - *potrafi (...)* (m.in. KP6_KR1; KP7_KR3), *jest przygotowany do (...)*.

Założone kierunkowe efekty uczenia się są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej uczelni w tych dyscyplinach. Uwzględniają one rozwijanie kompetencji badawczych oraz nabycie kompetencji społecznych niezbędnych w działalności naukowej: na studiach I stopnia efekt KP6_KK2 – *potrafi samodzielnie uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności* (powinno być: *jest gotów do (...)*); na studiach II stopnia efekt KP7_KK2 – *potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny* (powinno być: *jest gotów do (...)*).

Matryca kierunkowych efektów uczenia się przedstawia odniesienie tych efektów do obszaru wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zakres pokrywania się tych efektów z efektami, których realizację założono w ramach modułów oraz poszczególnych przedmiotów. Analiza matrycy na poziomie studiów I i II stopnia została opracowana prawidłowo. I tak na studiach I stopnia efekt kierunkowy KP6_UW2 w obszarze umiejętności (*potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę do oceny zmian w handlu zagranicznym (...)*), jest realizowany przez efekt przedmiotowy *podstaw międzynarodowych stosunków gospodarczych* (2MSG_U01 – *student potrafi pozyskać dane do analizy określonych zjawisk i procesów zachodzących w gospodarce światowej oraz potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę teoretyczną do oceny tych zjawisk*). Na studiach II stopnia efekt kierunkowy KP7_KK1 (*ma świadomość poziomu rozwoju swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego (...)*), jest realizowany przez efekt przedmiotowy *ubezpieczeń w handlu zagranicznym* (student ma świadomość swojej wiedzy i umiejętności w zakresie ubezpieczeń w handlu zagranicznym (...)). Błędna symbolika efektu kierunkowego występuje w wielu sylabusach studiów II stopnia np. M2_K01.

Opracowane kierunkowe efekty uczenia się stanowią zatem podstawę konstruowania przedmiotowych efektów dla poszczególnych przedmiotów przewidzianych w programie studiów.

Opracowane kierunkowe efekty uczenia się stanowią podstawę do formułowania szczegółowych efektów w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów przewidzianych w programie studiów. Na poziomie sylabusów opracowanych do obowiązującego programu studiów, każdemu przedmiotowi przewidzianemu w harmonogramie studiów przypisano określoną liczbę efektów kierunkowych z zakresu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (pojawiają się błędy w stosowanej symbolice np. M2_U10 – przedmiot *ubezpieczenia w handlu zagranicznym*). Założone kierunkowe efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia i są sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Jednakże stosowanie zmienionej symboliki efektów kierunkowych w sylabusach przedmiotów na II stopniu wprowadza studentów w błąd.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Uzasadnienie

1. Przypisanie efektów uczenia się kierunku do kilku dyscyplin pomocniczych jest zasadne w przypadku studiów interdyscyplinarnych. Realizacja efektów uczenia się przez określone treści przedmiotowe należące do obszaru *nauk prawnych, filologii, nauk socjologicznych czy technologii informacyjnych* nie stanowi podstawy do uznania tych dyscyplin jako pomocniczych. Stosowanie zmienionej symboliki efektów kierunkowych w sylabusach przedmiotów na II stopniu studiów wprowadza w błąd studentów oraz kandydatów na studia.

2. Część opisu przedstawionych efektów uczenia się na studiach I stopnia nie spełnia wymagań zawartych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 roku w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. W opisie kierunkowych efektów wykorzystywane są następujące sformułowania: *ma podstawową wiedzę (...)* (KP6_WG1, KP6_WG3, KP6_WK1). Efekt P6S_KR (Rola zawodowa – niezależność i rozwój etosu): *jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: - przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych, - dbałości o dorobek i tradycje zawodu*, został ograniczony w opisie efektu kierunkowego KP6_KR2 do: *potrafi pracować w grupie, przyjmując różne role*.

3. Część opisu przedstawionych efektów uczenia się na studiach II stopnia nie spełnia wymagań zawartych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 roku w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji: (P7S_WG *zna i rozumie - w pogłębionym stopniu – fakty, teorie, metody (...)*). W opisie kierunkowych efektów znajdują się następujące sformułowania: *ma rozszerzoną wiedzę (...)* (KP7_WG1, KP7_WG2, KP7_WK1). Należy podkreślić, że w Raporcie samooceny (s. 14), stwierdza się, że w opisie efektu KP7_WG2 podano następujące sformułowania: *student posiada pogłębioną wiedzę o różnych rodzajach struktur (...)*. W omawianym przykładzie opisu efektów uczenia się zachodzi niezgodność.

4. W opisie efektu uczenia się (studia II stopnia) w zakresie umiejętności posługiwania się językiem: KP7_UK1 - *posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych z obszaru międzynarodowych stosunków gospodarczych, w tym posługując się językiem obcym na poziomie B2+*, nie uwzględnia się wskazanej w PRK umiejętności posługiwania się specjalistyczną terminologią (P7S_UK).

5. Na studiach II stopnia nie uwzględnia się również zawartego w efekcie P7S_KR aspektu kompetencji społecznych (Rola zawodowa – niezależność i rozwój etosu) tj. *odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: – rozwijania dorobku zawodu, - podtrzymywania etosu zawodu, - przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad*. Opis efektu najbliższy wymaganiom PRK to efekt KP7_K01 – *prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z aktywnością w otoczeniu społeczno-gospodarczym i wykonywaniem zawodu*.

6. W opisie efektów (studia II stopnia) w zakresie kompetencji społecznych, sformułowanie zgodne z wymaganiami PRK to: *jest gotów do (...)* - nie zaś - *potrafi (...)* (m.in. KP6_KR1; KP7_KR3), *jest przygotowany do (...)*.

Zalecenia:

- dostosować opis kierunkowych efektów uczenia się do wytycznych zawartych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- przypisać kierunkowe efekty uczenia się do dyscyplin uwzględniając Stanowisko interpretacyjne nr 5/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 lipca 2020 r. dostępne w Bazie Orzecznictwa PKA;
- dokonać korekty symboliki efektów kierunkowych stosowanej w sylabusach na studiach II stopnia.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Podstawą prawną przyjęcia programu studiów na poziomie studiów I i II stopnia jest Uchwała Senatu nr 2393 z dnia 25 kwietnia 2019 roku w sprawie ustalenia programu studiów dla kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze, obowiązująca od roku akademickiego 2019/2020. Zgodnie z obowiązującym programem, studia I stopnia na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze trwają 6 semestrów i wymagają uzyskania 182 punktów ECTS, a studia II stopnia trwają 4 semestry i wymagają osiągnięcia 122 punktów ECTS. Czas trwania studiów oraz nakład pracy studenta, mierzony łączną liczbą punktów ECTS, konieczny do ukończenia studiów na poziomie studiów I i II stopnia jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa oraz zapewnia realizację zakładanych efektów uczenia się.

W dołączonych do Raportu samooceny załącznikach 2_1_b oraz 2_1_d obok formalnego tytułu uzyskiwanego po ukończeniu danego poziomu kształcenia, uwzględniono również treści programowe poszczególnych modułów.

Obowiązujący program studiów określa zakres przedmiotów wchodzących w skład poszczególnych modułów kształcenia: ogólnego (moduł 1), podstawowego (moduł 2), kierunkowego (moduł 3) oraz specjalizacyjnego, do wyboru (moduł 4), na I stopniu seminarium dyplomowe natomiast na II stopniu seminarium magisterskie (moduł 5). Na obu poziomach kształcenia program obejmuje praktyki zawodowe (moduł 6).

Analiza przedstawionych sylabusów pozwala stwierdzić, że zawarte w nich treści programowe są generalnie zgodne z zakładanymi kierunkowymi efektami uczenia się w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Są również zgodne z aktualnym stanem wiedzy naukowej w dyscyplinie *ekonomia i finanse*, *językoznawstwo*, *nauki socjologiczne*, *nauki prawne* oraz *informatyka*. Brak sylabusu do przedmiotu *sociologia* na studiach I stopnia.

Stwierdza się, że na studiach II stopnia przedmiotowe efekty uczenia się *technologii informacyjnych* nie zostały przypisane do dyscypliny *informatyka* (wyłącznie do dyscypliny *ekonomia i finanse*),

w konsekwencji przypisanie efektów kierunkowych studiów II stopnia do tej dyscypliny staje się bezzasadne. Wątpliwości budzi brak przypisania przedmiotu *ochrona własności intelektualnej I* (studia I stopnia) oraz *ochrona własności intelektualnej II* (studia II stopnia) do dyscypliny *nauki prawne* oraz brak przypisania do tej dyscypliny przedmiotu *prawo gospodarcze Unii Europejskiej* (II stopień). W ramach studiów II stopnia przedmiot *język obcy (angielski) lektorat* oraz przedmiot *język obcy (angielski) specjalistyczny warsztat językowy* - przypisano do obszaru *językoznawstwo stosowane, języki specjalistyczne* – zamiast do dyscypliny *językoznawstwo*; przedmiot *międzynarodowa współpraca kulturalna* został przypisany do obszaru *marketing międzynarodowy* zamiast - *ekonomia i finanse*.

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony liczbą punktów ECTS przypisanych do danych zajęć został określony prawidłowo. Prawidłowo wyznaczono również w programie studiów I i II stopnia, przypisaną modułom i przedmiotom, liczbę godzin realizowanych z udziałem nauczyciela akademickiego i studentów oraz liczbę punktów ECTS, a także łączną liczbę punktów ECTS przyporządkowaną zajęciom związanym z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową oraz łączną liczbę punktów ECTS przyporządkowaną zajęciom do wyboru. Sekwencja zajęć jest właściwa. Podane wskaźniki mają prawidłowe wartości zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów.

Plan studiów umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby ogólnej sumy punktów ECTS: na I stopniu wybór dotyczy zajęć o wartości 68 punktów ECTS (na sumę 182 ECTS) natomiast na II stopniu zajęciom do wyboru przypisano 49 ECTS (na sumę 122 ECTS), co stanowi odpowiednio 37,3% oraz 40% ogólnej liczby punktów koniecznej do ukończenia studiów na założonym poziomie. Na studiach I stopnia wybór ten dotyczy lektoratu z języka niemieckiego albo rosyjskiego, wyboru języka polskiego albo angielskiego dla czterech przedmiotów oraz wyboru 6 przedmiotów w ramach oferowanej jednej specjalności *współpraca międzynarodowa*. Realizacja kształcenia w zakresie specjalności następuje od drugiego semestru (wybór jednego przedmiotu z dwóch) i trwa do końca cyklu kształcenia. Jeśli chodzi o studia II stopnia, studenci dokonują wyboru pomiędzy specjalnością *współpraca międzynarodowa* oraz *obsługa celna i spedycja międzynarodowa*. W ramach każdej z nich studenci wybierają pomiędzy dwoma przedmiotami w każdym z 6 modułów. Realizacja kształcenia w zakresie specjalności następuje w trakcie 3 i 4 semestru.

Moduły kształcenia związane z badaniami naukowymi na studiach I stopnia w ramach dyscypliny wiodącej *ekonomia i finanse* oraz dyscyplin pomocniczych: *językoznawstwo, nauki prawne, socjologiczne* oraz *informatyka* stanowią 169 punktów ECTS natomiast na studiach II stopnia (z wyłączeniem dyscypliny *nauki socjologiczne*) – 117 punktów ECTS. Oprócz przedmiotów realizowanych w ramach kształcenia ogólnego, podstawowego, kierunkowego oraz specjalizacyjnego (do wyboru), przewidziano w programie studiów I stopnia seminarium dyplomowe I i seminarium II (5 i 6 semestr) - na studiach II stopnia seminarium magisterskie cz. 1 i cz. 2 (III i IV semestr). Program studiów obejmuje również praktyki zawodowe: 4 tygodnie (podczas czwartego semestru) na studiach I stopnia oraz 2 tygodnie (II rok) na studiach II stopnia.

Plan studiów na studiach I stopnia obejmuje zajęcia w zakresie języka angielskiego: 120 godzin (semestr 1 - 4) oraz do wyboru: w zakresie języka niemieckiego bądź rosyjskiego 60 godzin (semestr 1 i 2). Liczba godzin obowiązkowych zajęć z języka obcego wynosi 180. W ramach zajęć językowych oferowane są

również do wyboru przedmioty prowadzone w języku angielskim (i równolegle te same przedmioty w języku polskim): *development economics, economic geography, mathematics, functioning of the European Union*.

Plan studiów na studiach II stopnia obejmuje zajęcia w zakresie języka angielskiego: 30 godzin (semestr 1) oraz *język obcy angielski – specjalistyczny warsztat językowy* w wymiarze 30 godzin (semestr 2). Liczba godzin obowiązkowych zajęć z języka obcego wynosi 60. W ramach zajęć językowych oferowane są również do wyboru przedmioty prowadzone w języku angielskim (i równolegle w języku polskim): *enterprise international finance* oraz *international economics*.

Wymiar zajęć prowadzonych zdalnie jest zgodny z wymaganiami, tj. odpowiada wymiarowi zajęć prowadzonych w czasie rzeczywistym.

Metody kształcenia na ocenianym kierunku cechuje różnorodność: wykład tradycyjny z prezentacją power point, dyskusja dydaktyczna, moderowanie dyskusji, warsztaty grupowe, analiza dokumentów, danych statystycznych oraz zawartości stron internetowych, komentarze do aktualnych wydarzeń, multimedialne quizy, filmy edukacyjne, studia przypadków, przykłady praktyczne (np. z księgowości), indywidualne oraz grupowe projekty, wspólne rozwiązywanie zadań podczas zajęć, warsztaty grupowe itd. Zdaniem zespołu oceniającego metody te zapewniają osiągnięcie zamierzonych efektów uczenia się, są stosowane odpowiednio do formy zajęć oraz konkretnych treści przedmiotowych. W zdecydowanej większości metody te aktywizują i kształtują zaangażowanie studentów oraz sprzyjają realizowaniu efektów uczenia się nie tylko w zakresie wiedzy, lecz również umiejętności i kompetencji społecznych.

Realizowane na studiach I stopnia metody kształcenia wyposażają studentów w wiedzę i umiejętności, dotyczące standardowych metod i technik matematycznych, statystycznych i narzędzi informatycznych gromadzenia, analizy i prezentacji danych ekonomicznych i społecznych: student potrafi przygotować prace pisemne i prezentacje multimedialne poświęcone konkretnemu zagadnieniu z zakresu międzynarodowych stosunków gospodarczych i dyscyplin komplementarnych, właściwie dobierając i weryfikując materiały źródłowe do przygotowywania prac z zastosowaniem odpowiednich technik informacyjno-komunikacyjnych. Studenci studiów II stopnia mają zapewnioną umiejętność zastosowania wiedzy teoretycznej do opisu i analizy przebiegu procesów i zjawisk gospodarczych w gospodarce dzięki przedmiotowi *metodyka pracy naukowej*, który obejmuje m.in. zagadnienie metod badań naukowych - obserwacja, eksperyment, sondaż diagnostyczny, wywiad, studium przypadku, metoda monograficzna, analiza literatury, krytyki materiałów źródłowych, metod statystycznych, procedur wnioskowania (analiza, synteza, indukcja, dedukcja) oraz podstaw etyki badań naukowych.

Metody kształcenia stosowane podczas zajęć z obowiązkowego języka angielskiego umożliwiają uzyskanie kompetencji co najmniej na poziomie B2 (studia I stopnia) oraz B2+ (studia II stopnia). Metody kształcenia stosowane podczas zajęć z obowiązkowego (do wyboru z językiem rosyjskim) języka niemieckiego na studiach I stopnia umożliwiają uzyskanie kompetencji na poziomie odpowiadającym wymaganiom określonym dla swojego poziomu wg Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego SA_P6S_UK – A1+/ A2. Podczas lektoratów stosowane są takie metody jak: prezentacje, wypowiedzi podczas zajęć, pobudzanie do aktywności, dialogi w parach, rozmowy z udziałem kilku osób wcielających się w różne role. Studenci I stopnia mogą również wybierać

dwukrotnie przedmioty prowadzone w języku angielskim (do wyboru z równolegle prowadzonymi w języku polskim). Wykłady prowadzone w języku angielskim nie cieszą się jednak dużym zainteresowaniem. Studenci obu cykli kształcenia mogą także uczestniczyć w zajęciach prowadzonych przez gości z zagranicy oraz wykładach realizowanych dla studentów Programu Erasmus+, jednakże ze strony studentów kierunku brak zainteresowania tymi zajęciami.

Metody kształcenia są dostosowane do potrzeb indywidualnych oraz małych liczebnie grup. Podstawowym elementem, który poza czasem przeznaczonym na zajęcia, dostosowuje proces uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów są konsultacje kadry badawczo-dydaktycznej, dydaktycznej i innych osób prowadzących zajęcia. W ich trakcie studenci mają możliwość zadawania pytań zarówno z zakresu tematyki zajęć, jak też wykraczających poza ich zakres. Konsultacje są także elementem wyrównywania różnic w zakresie osiąganym efektów uczenia się, powodowanych m.in. nieuczestniczeniem studentów w ćwiczeniach, lektoratach czy laboratoriach. Zgodnie z Regulaminem Studiów Uczelni, w razie więcej niż 2 nieobecności, student ma obowiązek przedstawienia zaległego materiału na konsultacjach (informacja ta znajduje się również w sylabusach tych zajęć). Dostosowanie do indywidualnych potrzeb jest realizowane również poprzez udział w pracach kół naukowych, kontakty z opiekunami roczników, tryb IOS oraz IPS. Studenci z niepełnosprawnościami mogą korzystać z alternatywnych form studiowania i zaliczania przedmiotów - zastosowane rozwiązania nie prowadzą do obniżenia wymagań merytorycznych studentów z niepełnosprawnościami. Studenci z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się również o asystenta dydaktycznego, którego zadaniem jest pomoc osobie z niepełnosprawnością (sporządzaniu notatek z przedmiotów, pomoc w kontakcie z nauczycielami akademickimi w celu uzyskania materiałów dydaktycznych czy też pomoc w pozyskiwaniu i korzystaniu z zasobów bibliotecznych).

Do prowadzonych pomocniczo zajęć w formie zdalnej wykorzystywana jest platforma Blackboard, która służy prowadzeniu zajęć dydaktycznych w czasie rzeczywistym. Platforma umożliwia również zamieszczanie materiałów dla studentów, zadawanie prac domowych i przeprowadzanie testów. W semestrze zimowym roku akademickiego 2019/2020 wykorzystaniem e-learningu realizowane były m.in. przedmioty: *marketing międzynarodowy* oraz *instytucje i instytucjonalizm w ekonomii*, natomiast w semestrze letnim: *ekonomia rozwoju*, *przedsiębiorstwo na rynku globalnym*, *ekonomika handlu zagranicznego*. W roku akademickiego 2020/2021 wszystkie zajęcia są prowadzone zdalnie z wykorzystaniem platformy Blackboard (Decyzja nr 17/2020 Dziekana Jednostki z 16 października 2020 r.).

Rozplanowanie zajęć w tygodniowym harmonogramie na semestr zimowy 2020/2021 budzi pewne wątpliwości ze względu na kumulację godzinową zajęć. Na studiach I stopnia studenci I roku odbywają w danym dniu 12 godzin zajęć z 1,5-2 godzinną przerwą (co dwa tygodnie) oraz realizują zajęcia wieczorem w godzinach 18:30-20:00; na II roku w jednym dniu zaplanowano 10 godzin zajęć co dwa tygodnie; na roku III: zajęcia odbywają się w danym dniu przez 8 godzin z 15-minutowymi przerwami. Na I roku studiów II stopnia w danym dniu zaplanowano 12 godzin zajęć (co dwa tygodnie) ze 120 minutową przerwą. Przykłady tak znacznej kumulacji zajęć oraz ich planowanie w godzinach wieczornych wpływa niekorzystnie na osiąganie efektów uczenia się we wszystkich obszarach tj. wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Rekomenduje się usunięcie z tygodniowego harmonogramu w kolejnych semestrach przypadki nadmiernego kumulowania zajęć.

Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów nie przekracza tygodnia, co potwierdza opinia studentów. Informacja zwrotna jest dostarczana studentom od razu, ponieważ ocena wystawiana w ramach zaliczenia zajęć i egzaminu jest wpisywana do systemu USOS. Prace pisemne (referaty, sprawdziany, prace egzaminacyjne itp.) są po ocenieniu, na życzenie studentów, udostępniane do wglądu.

Praktyki zawodowe realizowane są zgodnie z Uchwałą Senatu Uniwersytetu w Białymstoku nr 2527, z dnia 26 czerwca 2019 r., w sprawie uzgodnienia Regulaminu Studiów oraz zgodnie z Decyzją Dziekana Nr 4/2020 z dnia 13.02.2020, przyjmującą Regulamin Praktyk Zawodowych studentów Wydziału Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku.

Za prawidłową realizację praktyk odpowiadają, powołani przez Dziekana Decyzją nr 12/2020 z dnia 7 września 2020 roku, opiekunowie praktyk. Liczba opiekunów praktyk oraz ich kompetencje umożliwiają prawidłową realizację praktyk.

Podstawowym założeniem praktyk zawodowych jest stworzenie warunków do pogłębiania wiedzy uzyskanej podczas zajęć i konfrontowania jej z praktyką, umożliwienie bezpośredniego pozyskiwania informacji, zdobywania umiejętności i doświadczenia, które będą pomocne w osiągnięciu umiejętności i kompetencji społecznych cechujących sylwetkę absolwenta danego kierunku.

Główne cele praktyk zawodowych zawarte są w załączniku do Regulaminu Praktyk Zawodowych i stanowią Ramowy Program Praktyk Zawodowych na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*. Są to:

- poszerzenie i pogłębienie wiedzy zdobytej na studiach i rozwijanie umiejętności jej wykorzystania,
- poznanie struktur i mechanizmów funkcjonowania przedsiębiorstw, organizacji oraz instytucji sektora publicznego, jak i prywatnego,
- kształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej, w tym m.in. umiejętności: analitycznych, organizacyjnych, pracy w zespole, nawiązywania kontaktów, prowadzenia negocjacji itp.,
- przygotowanie studenta do samodzielnej pracy i odpowiedzialności za powierzone mu zadania, efektywnego i etycznie odpowiedzialnego działania w życiu społeczno-zawodowym,
- kształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej,
- kreowanie kompetencji personalnych i społecznych poprzez kontakt z personelem organizacji, przedsiębiorstw i innych podmiotów,
- stworzenie dogodnych warunków do aktywizacji zawodowej studentów na rynku pracy,
- kształtowanie podmiotowości i aktywności indywidualnej studentów oraz rozwijanie umiejętności współpracy i kreatywności.

Zakładane cele prowadzenia praktyk są zgodne z kierunkowymi efektami uczenia się.

Praktyki odbywają się w wymiarze czasowym 4 tygodni na studiach I stopnia. Od roku akademickiego 2019/2020 wprowadzono praktykę zawodową w wymiarze czasowym 2 tygodni na studiach II stopnia. Punktacja, wymiar praktyk oraz ich umiejscowienie w planie studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia.

Student we własnym zakresie wyszukuje firmę/przedsiębiorstwo do odbycia praktyki zawodowej. Opiekun praktyk dokonuje weryfikacji miejsca odbywania praktyk. W przypadku problemów ze znalezieniem miejsca odbywania praktyk, opiekun praktyk pomaga studentom w tym zakresie, wskazując jedno z miejsc, z którymi Uczelnia współpracuje.

Na dokumentację związaną z odbywaniem praktyk składają się następujące dokumenty: umowa o organizację praktyki zawodowych zawierana pomiędzy Uczelnią a zakładem pracy; dziennik praktyk oraz raport z praktyki. Opiekun praktyk weryfikuje dokumenty dotyczące odbycia praktyki przez studenta i na ich podstawie dokonuje zaliczenia praktyki. Dokumentacja dotycząca przebiegu praktyki oraz dobór metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przez studenta dają w pełni możliwość kompleksowej oceny przebiegu praktyki.

Istnieje możliwość zaliczenia praktyki zawodowej przez studentów, którzy są aktualnie zatrudnieni na podstawie umowy o pracę oraz umowy cywilno-prawnej lub prowadzą własną działalność gospodarczą. Zaliczanie praktyki na podstawie wykonywanej pracy jest nie prawidłowe, gdyż przebieg praktyki zawodowej powinien odbywać się poprzez udział studenta w zajęciach ujętych w programie oraz planie studiów, zorganizowanych przez Uczelnię.

Rekomenduje się usunięcie z Regulaminu Praktyk Zawodowych możliwości zaliczania praktyk na podstawie wykonywanej pracy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany. Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony liczbą ECTS, liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich, udział zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową oraz inne wymagane wskaźniki, w tym procentowy udział zajęć do wyboru i zajęć językowych są poprawnie oszacowane i gwarantują osiągnięcie zamierzonych efektów uczenia się. Plan studiów I stopnia obejmuje kształcenie w zakresie dwóch obowiązkowych języków obcych, w tym angielskiego oraz (do wyboru) języka niemieckiego albo rosyjskiego. W ramach studiów II stopnia jest obowiązkowe kształcenie w zakresie języka angielskiego. Metody kształcenia są różnorodne i specyficzne, niektóre bardzo nowatorskie (multimedialne quizy, filmy edukacyjne). Wprawdzie studenci są, ze względu na pracę zawodową, zainteresowani kumulacją zajęć w danym dniu, to jednak proces osiągania efektów uczenia się ulega pogorszeniu. Częste przykłady tak znacznej kumulacji zajęć oraz ich planowanie w godzinach wieczornych wpływa niekorzystnie na osiąganie efektów uczenia się we wszystkich obszarach tj. wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Ogólne zasady uzyskiwania efektów uczenia się określa Regulamin Studiów uchwalony uchwałą Senatu. Efekty uczenia dla danego przedmiotu zostały przedstawione w sylabusach. Sylabusy zawierają metodologię oceniania oraz warunki zaliczenia przedmiotu.

Koordynator praktyk dokonuje wybiórczo sprawdzenia miejsca odbywania praktyk pod względem zgodności wykonywanych zadań przez studentów z zakresem praktyk. Dokonywanie sprawdzenia firm nie jest jednak dokumentowane, przez co utrudniona jest możliwość zweryfikowania.

Pomimo profilu ogólnoakademickiego, należy stwierdzić duży nacisk na praktyczne przygotowanie zawodowe, które odbywa się w warunkach, które można uznać za właściwe dla zakresu działalności zawodowej oraz umożliwiające nabycie umiejętności praktycznych, niezbędnych do poruszania się na rynku pracy.

Pracodawcy wskazują na bardzo dobre merytoryczne przygotowanie studentów do odbywania praktyk zawodowych. Wskazują również na potrzebę zwiększenia nabywania umiejętności w ramach kompetencji społecznych. Ponadto przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego zwrócili uwagę na zbyt krótki okres trwania praktyki.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Zasady rekrutacji na studia na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze określa Uchwała nr 2479 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 czerwca 2019 r. (wcześniej obowiązywała Uchwała nr 2322 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 19 grudnia 2018 r.). W postępowaniu kwalifikacyjnym dla kandydatów na studia I stopnia brane są pod uwagę wyniki egzaminu dojrzałości z następujących przedmiotów: geografia, historia, matematyka, wiedza o społeczeństwie. Zasady przyjęć na studia zostały określone odrębnie dla kandydatów, którzy: zdali nową maturę, posiadają dyplom European Baccalaureate, zdali tzw. "starą maturę", posiadają świadectwo dojrzałości uzyskane za granicą, zdali Maturę Międzynarodową. W postępowaniu kwalifikacyjnym dla kandydatów na studia II stopnia brana jest pod uwagę ocena na dyplomie ukończenia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich na kierunkach należących do dziedziny nauk społecznych oraz średnia arytmetyczna ocen ze studiów. O przyjęciu na studia decyduje pozycja na liście rankingowej wynikająca z kryteriów rekrutacji oraz limitu miejsc na kierunku. Warunki przyjęć na studia, kryteria kwalifikacji oraz procedury rekrutacyjne są obiektywne, przejrzyste i selektywne, zapewniają równe szanse w podjęciu studiów na kierunku.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów reguluje Uchwała nr 2541 Senatu Uczelni z dnia 13 września 2019 r. w sprawie określenia sposobu potwierdzania efektów uczenia się. W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć objętych programem studiów.

Potwierdzenie efektów uczenia się odbywa się na pisemny wniosek złożony przez kandydata. Wniosek musi zawierać informacje o kierunku studiów, poziomie kształcenia oraz zajęciach, z którymi związane są efekty uczenia się, o których potwierdzenie ubiega się kandydat. Procedurę przeprowadza komisja ds. potwierdzania efektów uczenia się działając zgodnie z par 3, 4 i 7 powyższej Uchwały. Stawiane wymagania i kryteria zależnie od aplikowanego poziomu studiów zapewniają możliwość identyfikacji oraz oceny adekwatności efektów uzyskanych poza systemem studiów. W okresie objętym akredytacją nie było przypadku konieczności potwierdzania efektów zdobytych poza systemem studiów.

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej zostały określone w Regulaminie Studiów Uniwersytetu w Białymstoku (Uchwała nr 2527 Senatu z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie uzgodnienia Regulaminu Studiów Uniwersytetu w Białymstoku). Student innej uczelni, w tym również zagranicznej, może ubiegać się o przyjęcie na studia prowadzone w Uczelni po ukończeniu pierwszego roku studiów pod warunkiem, że wypełnił wszystkie obowiązki wynikające z przepisów obowiązujących w poprzedniej uczelni. Warunkiem przeniesienia zajęć zaliczonych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia się. Decyzję w tej sprawie podejmuje Dziekan, w przypadku studentów cudzoziemców na wniosek Dziekana - Rektor. Stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia się przeprowadza się przede wszystkim na podstawie sylabusów z właściwych przedmiotów (z wymienionymi przypisanymi efektami uczenia się), programów studiów, a także dokumentów, które potwierdzają uzyskanie tych efektów (karty osiągnięć studenta, dyplomy). W przypadku stwierdzenia rozbieżności pomiędzy dotychczas osiągniętymi efektami uczenia się a efektami właściwymi dla kierunków Jednostki, Dziekan wydaje decyzję o przyjęciu, określa warunki, termin i sposób uzupełnienia różnic programowych, a także ustala wykaz zajęć równoważnych realizowanych w uczelni, z której przenosi się student wraz z określeniem liczby punktów ECTS przyznanej tym zajęciom.

Studentowi przenoszącemu zajęcia zaliczone w innej uczelni, w tym zagranicznej, przypisuje się taką samą liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom uczenia się w ramach programu studiów dla zajęć na danym kierunku studiów Uniwersytetu w Białymstoku.

Warunki ukończenia studiów oraz trybu dyplomowania na studiach pierwszego i drugiego stopnia zostały określone w Regulaminie Studiów Uczelni obowiązującym od dnia 1 października 2019 r., wprowadzonym uchwałą nr 2527 Senatu z dnia 26 czerwca 2019 r., oraz w przepisach Zarządzenia nr 3 Rektora z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie zasad weryfikacji pisemnych prac dyplomowych w ramach obowiązujących w Uczelni procedur antyplagiatowych i Zarządzeniu nr 2 Rektora z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie elektronicznego archiwizowania prac dyplomowych. Egzamin dyplomowy na studiach I i II stopnia przeprowadzany jest w formie ustnej: po krótkiej prezentacji problematyki i celu pracy, student odpowiada na pytanie komisji dotyczące przedmiotu pracy, następnie losuje dwa pytania z listy – *Zestaw pytań ogólnych dla danego kierunku studiów* oraz jedno pytanie z listy *Zestaw pytań specjalnościowych/specjalizacyjnych*. Z każdej części egzaminu dyplomowego komisja wystawia ocenę, a wynik ogólny egzaminu ustala na podstawie ocen otrzymanych z poszczególnych części egzaminu. Wynik końcowy na dyplomie to suma 0,7 średniej arytmetycznej wszystkich ocen uzyskanych w trakcie studiów, 0,2 średniej ocen z pracy oraz 0,1 oceny egzaminu dyplomowego. Zasady i procedury dyplomowania są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Sprawdzanie i ocenianie stopnia osiągania efektów uczenia się w Jednostce jest procesem kilkustopniowym i składa się z działań podejmowanych przez Kolegium Dziekańskie, kierowników katedr/zakładów, Kierunkowy Zespół Dydaktyczny, Wydziałową Radę Konsultacyjną, Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, a także koordynatorów i prowadzących odpowiedzialnych za poszczególne przedmioty. W procesie tworzenia, sprawdzania i oceny efektów uczenia się, a tym samym programów studiów i planów studiów, stosuje się matryce efektów uczenia się, analizę wyników osiąganych przez studentów, metody oceny pracy studenta, ankiety studenckie i ankietę absolwentów. Zespół oceniający stwierdza, że efekty uczenia się w zakresie wiedzy sprawdzane są najczęściej w formie egzaminu (zaliczenia) ustnego lub pisemnego (egzamin zawiera pytania testowe zamknięte lub otwarte). O wybranej formie egzaminu, zaliczeniu wykładu bądź ćwiczeń prowadzący zajęcia informuje studentów w trakcie pierwszych zajęć. Studenci z niepełnosprawnościami mogą korzystać z alternatywnych form studiowania i zaliczania przedmiotów.

Zgodnie z Regulaminem Studiów (§ 23) uzyskanie przynajmniej 51% punktów możliwych do zdobycia w trakcie zaliczeń i egzaminów pozwala uznać, że student opanował w sposób dostateczny efekty uczenia się założone dla przedmiotu. Analiza przedstawionych w sylabusach na studiach I stopnia zasad weryfikacji efektów wskazuje, że granica uzyskania zaliczenia wykładu bądź/i ćwiczeń bywa niższa tj. określana jest jako 50% możliwych do uzyskania punktów (*podstawy międzynarodowych stosunków gospodarczych, matematyka, podstawy prawa, międzynarodowa obrona praw człowieka, statystyka matematyczna*).

Ocena wystawiana w ramach zaliczenia zajęć i egzaminu jest wpisywana do systemu USOS. Prace pisemne (referaty, sprawdziany, prace egzaminacyjne itp.) są po ocenieniu, na życzenie studentów, udostępniane do wglądu. W myśl Regulaminu Studiów student ma zagwarantowaną możliwość jednokrotnego poprawienia kolokwium lub egzaminu, z którego otrzymał ocenę niedostateczną.

Dziekan może w uzasadnionych przypadkach zarządzić egzamin komisyjny lub zaliczenie komisyjne. Powyższe rozwiązanie zachodzi w sytuacjach konfliktu związanego z formą weryfikacji i uzyskaną oceną efektów uczenia się.

Analiza sylabusów prowadzi do wniosku, że test (pytania zamknięte bądź otwarte) jest dominującą metodą weryfikacji wiedzy chociaż stosowane są również egzaminy ustne (*ekonomia rozwoju: losowanie pytań z listy; historia gospodarcza: egzamin pisemny lub ustny*), czy też kolokwia w trakcie semestru. Należy stwierdzić, że test nie jest właściwą formą weryfikacji umiejętności i kompetencji społecznych, chociaż niewątpliwie zapewnia w stopniu maksymalnym bezstronność procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Natomiast w przypadku ćwiczeń przeważają metody weryfikacji efektów uczenia się, które są bardziej skuteczne i właściwe jako sposoby oceny nie tylko wiedzy, lecz również umiejętności i kompetencji społecznych: aktywność na zajęciach, udział w dyskusji, indywidualne oraz grupowe projekty, uczestnictwo w negocjacjach elektronicznych, testy online na platformie BlackBoard, praca praktyczna przy komputerze,

Wykładowcy, którzy prowadzą zajęcia na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze stosują metody weryfikacji wiedzy i oceny osiągania przez studentów efektów uczenia się, które umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności: m.in. egzamin pisemny (pytania otwarte) i ustny, kolokwia w trakcie semestru, ocena aktywności podczas zajęć, eseje, indywidualne i zespołowe projekty studenckie (prezentacje),

rozwiązywanie zadań i krzyżówek, opracowanie planu badawczego (seminaria dyplomowe). Metody te stanowią właściwe sposoby weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Na pierwszym stopniu przewidziany jest *język angielski* (w wymiarze 120h). Sylabus przedmiotu (part 1-2) jako metody sprawdzenia stopnia opanowania języka przewiduje w trakcie semestru co najmniej jedną kartkówkę i jedno kolokwium, prace pisemne, aktywność na zajęciach (brak sylabusów do part 3 i 4). Treści przedmiotowe związane są z biznesową i ekonomiczną terminologią ukierunkowaną na problematykę międzynarodowych stosunków gospodarczych. Metody weryfikacji w stopniu wystarczającym umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka na poziomie B2. Plan studiów przewiduje również do wyboru (obowiązkowy) lektorat z języka niemieckiego (part 1 i 2) albo rosyjskiego (part 1 i 2) (wymiar obu lektoratów to 60 h). Stosowane metody oceny opanowania języka to: testy pisemne i wypowiedzi ustne, prezentacje.

W planie studiów na drugim stopniu przewidziany jest *język obcy (angielski) – lektorat* (w wymiarze 30h). Stosowane metody weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów polegają na ocenie: zadań pisemnych, ustnych wypowiedzi z dziedziny specjalizacji studenta, aktywnego udziału w zajęciach, obecności. Weryfikacja efektów przedmiotu *język obcy (angielski) – specjalistyczny warsztat językowy* (30h) polega na ocenie prezentacji i /lub pracy pisemnej, testów cząstkowych i semestralnych oraz pracy w małych grupach. Treści przedmiotowe związane są z biznesową i ekonomiczną terminologią, ukierunkowaną na problematykę międzynarodowych stosunków gospodarczych. Metody weryfikacji umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka na poziomie B2+, w tym języka specjalistycznego.

Zasady prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość określa Decyzja nr 27/2020 Dziekana Wydziału Ekonomii i Finansów z dnia 16 października 2020 r. w sprawie organizacji i form kształcenia na Wydziale Ekonomii i Finansów w roku akademickim 2020/2021.

Prowadzone analizy pozycji absolwentów na rynku przez Uczelnię pozwalają na dokonanie oceny osiągniętych przez studentów efektów uczenia się.

Tematyka prac etapowych oraz prac dyplomowych jest zgodna z poziomem i profilem kierunku. Stosowane metody weryfikacji prac etapowych są dostosowane do osiąganych efektów. Pewne zastrzeżenia budzi metodyka prac dyplomowych oraz w niektórych przypadkach – zbyt skromna literatura obcojęzyczna.

W Raporcie Samooceny znajduje się informacja, iż studenci Koła Naukowego Ekonomii Międzynarodowej są autorami publikacji naukowych.

Rekomenduje się korektę minimalnej wartości (określonej procentowo) punktów, które student musi uzyskać, aby otrzymać zaliczenie. Wprowadzić grupy zróżnicowane poziomem zaawansowania na zajęciach językowych np. w skali Wydziału oraz rozważyć zastąpienie testu, jako dominującej metody oceny postępów w procesie kształcenia, metodami weryfikacji, które umożliwią pełniejszą ocenę efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki przyjęć na studia, kryteria kwalifikacji oraz procedury rekrutacyjne są obiektywne, przejrzyste i selektywne, zapewniają równe szanse w podjęciu studiów na kierunku.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w zagranicznej zapewniają możliwość identyfikacji tych efektów oraz ocenę ich adekwatności w zakresie, który odpowiada efektom uczenia się w programie studiów na kierunku MSG w Uniwersytecie w Białymstoku.

Opracowany system weryfikacji efektów uczenia się w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników umożliwia monitorowanie postępów w osiągnięciu założonych efektów uczenia się oraz ich wiarygodną ocenę, jednak należałoby rozważyć, czy stosowanie testów jako metody sprawdzania osiągnięcia efektów jest w przypadku tak wielu przedmiotów właściwe ze względu na nieskuteczność tej metody w weryfikacji umiejętności oraz kompetencji społecznych.

Istotny element procesu weryfikacji osiągniętych efektów na ocenianym kierunku stanowi proces dyplomowania, w ramach którego student jest zobligowany napisać pracę licencjacką bądź magisterską oraz zdać egzamin dyplomowy. Praca dyplomowa powinna kompleksowo zweryfikować umiejętności studenta w zakresie wiedzy, umiejętności oraz częściowo - kompetencji społecznych (aspekty etyczne), w obszarze przeprowadzania badań pierwotnych lub wtórnych, bądź też projektowania praktycznych rozwiązań problemów właściwych z punktu widzenia kierunku i profilu ogólnoakademickiego. Poziom prac jest dość dobry, jednakże przeprowadzona analiza losowo wybranych prac wskazuje, że nie wszystkie prace dyplomowe zawierają pytania badawcze, hipotezy bądź tezy oraz opisują wykorzystane metody badawcze.

W kwietniu 2019 r. studencki Koła Naukowego Ekonomii Międzynarodowej zorganizowali konferencję naukową pt. "Działania w ramach współpracy transgranicznej i międzyregionalnej". Raport Samooceny podaje, że wynikiem uczestnictwa studentów konferencjach są publikacje naukowe jednakże nie podano szczegółów.

Zespół oceniający rekomenduje przeprowadzenie korekty minimalnej wartości (określonej procentowo w sylabusach) punktów, które student musi uzyskać, aby otrzymać zaliczenie. Ponad to wprowadzenie na zajęciach językowych grup zróżnicowanych pod względem poziomu zaawansowania (np. w skali Wydziału), byłoby korzystne z punktu widzenia założonych efektów uczenia się. Zespół oceniający rekomenduje również rozważenie zastąpienia testu jako dominującej obecnie metody oceny postępów w procesie kształcenia metodami weryfikacji, które umożliwią pełniejszą ocenę efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W raporcie samooceny wskazano 72 pracowników badawczo-dydaktycznych oraz dydaktycznych, którzy są zatrudnieni na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku. W Jednostce nie ma zatrudnionych pracowników naukowych. Strukturę zatrudnienia prezentuje poniższa tabela.

Stanowisko	Pracownicy badawczo-dydaktyczni	Pracownicy dydaktyczni
Profesor	6	1
Profesor Uczelni	11	
Adiunkt ze stopniem doktora habilitowanego	2	1
Adiunkt ze stopniem doktora	30	2
Asystent ze stopniem doktora	5	
Asystent z tytułem zawodowym magistra	13	1
Razem	67	5

Jak wynika z tabeli, 93% pracowników to pracownicy badawczo-dydaktyczni. Z tej grupy 48 osób prowadzi zajęcia na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze. Zgodnie z przedstawioną dokumentacją, pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku posiadają udokumentowany dorobek naukowy, pozwalający zapoznawać studentów z aktualnymi trendami w dyscyplinie wiodącej dla kierunku, czyli *ekonomia i finanse*. W ocenianym okresie trzy osoby otrzymały tytuł profesora, osiem osób uzyskało stopień doktora habilitowanego oraz szesnaście osób stopień naukowy doktora. Liczbę awansów naukowych należy ocenić pozytywnie, gdyż są one potwierdzeniem rozwoju naukowego kadry Jednostki.

Pracownicy Jednostki otrzymywali w badanym okresie liczne nagrody i wyróżnienia. Są to nie tylko nagrody okresowe, jak nagrody Rektora, ale też medale za długoletnią służbę lub lokalne, jak medal zasłużony dla Uniwersytetu w Białymstoku. Pracownicy otrzymali również nagrodę Wydawnictwa Springer za najlepszą publikację konferencyjną oraz nagrody Rektora SGH.

Liczba i rodzaje publikacji za analizowany okres 2014-2019 prezentuje się następująco:

- artykuły naukowe – 616 publikacji,
- rozdziały w monografiach naukowych – 379 rozdziałów,
- monografie – 67 monografii,

- redakcje monografii naukowych - 36 monografii,
- podręczniki - 4 podręczniki.

Razem liczba publikacji wynosi 1 102. Oznacza to, że przeciętnie na jednego pracownika przypada 15 publikacji, co oznacza średnio 3 publikacje rocznie. Wynik ten jest więcej niż satysfakcjonujący. Warto zwrócić uwagę na to, że występuje zróżnicowanie publikacji z dominującym udziałem artykułów naukowych. Zgodnie z raportem samooceny, łączna liczba punktów uzyskanych w latach 2014-2016 wyniosła 7 554,73. W latach 2017-2020 (do 19.02.2020 r.) liczba punktów w slocie wyniosła 6 683,82. Są to wartości znaczące, biorąc w szczególności pod uwagę, że pracownicy publikują w takich czasopismach, jak *European Research Studies Journal*, *Empirical Economics*, *Sustainability*, *Information Science*, *Symmetry*, *Operational Research* lub *European Journal of Operational Research*. Jedna z monografii (w języku angielskim) otrzymała drugą nagrodę Wydawnictwa Springer, zaś inna Nagrodę Zespołową I stopnia Rektora SGH w dziedzinie działalności naukowej.

Pracownicy badawczo-dydaktyczni oraz pracownicy dydaktyczni prowadzący zajęcia na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze posiadają odpowiednie kompetencje dydaktyczne. Mają bardzo duże doświadczenie, co wynika z wielu lat pracy na różnych uczelniach, posiadanych tytułów i stopni naukowych. Znaczna część pracowników pracuje na różnych uczelniach od ponad 15 lat. Pracownicy posiadają w dorobku liczne publikacje naukowe samodzielne i zespołowe publikowane od wielu lat o zasięgu nie tylko krajowym, ale i międzynarodowym. Istotne jest, że w kadrze znajdują się również osoby rozpoczynające swoją karierę naukową i dydaktyczną. Zgodnie z dokumentacją, kadra uczestniczy w programie Erasmus+ prowadząc wykłady na zagranicznych uczelniach. Kadra naukowo-dydaktyczna oraz kadra dydaktyczna prowadzi również zajęcia na macierzystej uczelni w języku angielskim dla zagranicznych studentów. Pracownicy uczestniczą również w Międzynarodowych Szkołach Letnich.

Na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze obecnie studiuje 129 osób co oznacza, że na jednego pracownika Jednostki przypada 1,8 studenta, zaś na pracownika prowadzącego zajęcia na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze 2,7 studenta. Wskaźniki te potwierdzają, że Jednostka zapewnia właściwy dostęp do pracownika naukowo-dydaktycznego oraz dydaktycznego.

Pracownicy Jednostki prowadzą wykłady w języku angielskim. Liczbę wykładów i ćwiczeń należy uznać za znaczącą. Występuje duża różnorodność tematów. Analizując liczbę uczestników zajęć można przyjąć, że jest ona niewielka, a z oferty korzystają obcokrajowcy. W grupach nie ma studentów polskich, którzy w ten sposób mogą podnosić swoje umiejętności związane z językiem angielskim. Maksymalna liczba studentów w grupie wynosi 10 osób.

Kompetencje pracowników naukowo-dydaktycznych oraz dydaktycznych są okresowo oceniane na podstawie hospitacji oraz ankiety wypełnianych przez studentów po każdym semestrze. System oceny jest następujący: 0 – ocena negatywna, 1 – ocena pozytywna. Na podstawie dostarczonej dokumentacji stwierdza się, że wszyscy pracownicy w trakcie hospitacji zostali ocenieni pozytywnie przez osoby hospitujące.

Przydzielanie zajęć na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze uwzględnia wiedzę i kompetencje pracowników, biorąc pod uwagę ich doświadczenie dydaktyczne oraz prowadzone badania naukowe w dyscyplinie *ekonomia i finanse*. Potwierdzają to granty realizowane w Jednostce

finansowane przez Narodowe Centrum Nauki, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Komisję Europejską oraz Urząd Marszałkowski. Projektów tych było osiem. Dodatkowo, rokrocznie wszyscy pracownicy publikują swój dorobek naukowy w formie licznych artykułów naukowych, monografii, rozdziałów w monografiach. W badanym okresie wydano również cztery podręczniki dla studentów.

Obciążenie godzinowe nieznacznie przekracza wyznaczone pensum dydaktyczne, co umożliwia pracownikom prawidłową realizację zajęć oraz prowadzenie własnych badań naukowych.

Władze Jednostki wspierają pracowników w publikowaniu rezultatów badań swoich pracowników, co zostało potwierdzone w rozmowie z pracownikami. Współpraca pracowników ze studentami powoduje, że również oni mogą uczestniczyć w projektach badawczych lub konferencjach (konferencja "Działania w ramach współpracy transgranicznej i międzyregionalnej"). Jednostka prowadzi politykę rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej zapisaną w Planie rozwoju kadry naukowej na lata 2017-2020 przyjętym uchwałą Rady Wydziału Ekonomii i Zarządzania w 2017 r. Władze umożliwiają również, osobom prowadzącym badania naukowe zmniejszenie obciążeń dydaktycznych. Do osób publikujących wysokopunktowane artykuły naukowe są przewidziane dodatki do wynagrodzeń.

W związku z pandemią koronawirusa pracownicy zostali przeszkoleni do kształcenia zdalnego. Na podstawie przeprowadzonych w trakcie wizytacji hospitacji zajęć można stwierdzić, że posiadają stosowne kompetencje społeczne i umiejętności związane z kształceniem hybrydowym. Korzystają z zakupionego przez Uczelnię oprogramowania niezbędnego do kształcenia na odległość. Wydział przeprowadza okresowe hospitacje zajęć kształcenia zdalnego, z których są sporządzane raporty.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Pracownicy naukowo-dydaktyczni oraz dydaktyczni posiadają duże doświadczenie dydaktyczne oraz dorobek naukowy w analizowanym okresie. Znaczna część z nich wykazała również duże doświadczenie w praktyce gospodarczej. Pracownicy zgodnie z wymogami dla profilu ogólnoakademickiego posiadają liczne publikacje naukowe związane z dyscypliną, z których znaczna liczba została wydana za granicą w języku angielskim. Duża część publikacji jest wysokopunktowana. Pracownicy uczestniczą w programach międzynarodowych (m.in. Erasmus+) związanych z wymianą kadry naukowej oraz prowadzą badania naukowe. W badanym okresie 16 osób uzyskało stopień doktora, 8 stopień doktora habilitowanego oraz 3 osoby tytuł profesora, co powoduje, że występuje brak zagrożenia związanego z zapewnieniem rozwoju naukowego pracowników w przyszłości. Kadra zapewnia stabilność w zakresie prowadzenia zajęć i przekazywania swoich doświadczeń naukowych studentom. Jednostka zapewnia wsparcie finansowe dla pracowników prowadzących badania naukowe.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Jednostka posiada zasoby na terenie jednego kampusu przy ul. Warszawskiej 63, w którym są prowadzone zajęcia na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze. Uczelnia posiada do realizacji procesu dydaktycznego pięć sal wykładowych, sześć sal ćwiczeniowych oraz dwie sale komputerowe. Pomieszczenia te jednorazowo mogą pomieścić od 30 do 200 osób. Dodatkowo, w katedrach występują sale do prowadzenia seminariów i konsultacji. Zarówno sale wykładowe, jak i sale ćwiczeniowe posiadają stosowne wyposażenie multimedialne, takie jak projektor multimedialny z komputerem. Dodatkowo, na potrzeby zajęć z języka obcego, Jednostka korzysta z sal multimedialnych językowych wyposażonych w komplet pomocy naukowych.

Wydział posiada na swoim terenie ogólnodostępny, również dla studentów, dostęp do sieci bezprzewodowej WiFi. W budynku Wydziału są również ogólnodostępne trzy stanowiska z komputerami podłączonymi do sieci internetowej, usytuowane w pasażu. Każdy student może w dowolnym momencie z nich korzystać.

Laboratoria komputerowe są wyposażone w stosowne oprogramowanie (MS Office, PS-Imago 5.1). W laboratoriach można również połączyć się z bazami danych biblioteki. Wskazane oprogramowanie jest wystarczające do osiągnięcia efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku. Laboratoria komputerowe, podobnie jak sale dydaktyczne, są udostępniane na wniosek studentów, również poza godzinami zajęć. Dotyczy to w szczególności kół naukowych, które mogą zarezerwować sale na cały semestr.

Należy zaznaczyć, że infrastruktura została w pełni dostosowana do sytuacji związanej z pandemią koronawirusa. Zakupiono stosowne oprogramowanie do kształcenia na odległość (MS Teams, Blackboard, Zoom), a studentom, w zależności od potrzeb, wypożycza się do domu komputery, aby umożliwić im naukę w domu.

Biblioteka posiada pokaźny zasób książek i czasopism. W odpowiedzi na potrzeby kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze Uczelnia dysponuje księgozbiorem, który zapewnia dostęp do literatury specjalistycznej. Pracownicy i studenci mają wpływ na zakup nowych pozycji przez zgłoszenia zaopatrzeniowe. Uniwersytet w Białymstoku posiada również wykupiony dostęp do najbardziej znaczących baz zawierających aktualne artykuły naukowe (m.in. EconLit with Full Text, Cambridge Journals Online Kolekcja HSS, Oxford University Journal Kolekcja HSS). W formie papierowej są dostępne takie czasopisma, jak: Ekonomista, Sprawy Międzynarodowe, The Economist, Optimum Economic Studies. Dodatkowo, pracownicy i studenci mają dostęp do 54 czasopism krajowych i zagranicznych, których prenumerata została zakończona. Czasopisma te są dostępne w formie papierowej.

Oprócz dostępu do książek w formie papierowej, pracownicy oraz studenci mają dostęp również do e-booków, co jest istotne w obecnej sytuacji. Uczelnia ma wykupiony dostęp do eBook Collection z dostępem do 369 książek oraz Ibuk Libra, w której ma dostęp do 658 pozycji. Są to pozycje zgodne

z programem nauczania na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze. Oceniana jednostka dostarczyła listę 268 książek obcojęzycznych, które są przeznaczone dla studentów kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze. Są to pozycje od 1990 do 2020 roku. Udostępniono również listę książek (krajowych i zagranicznych) występujących w bibliotece, powiązanych z konkretnym przedmiotem występującym w programie studiów I i II stopnia. Przeciętnie, do każdego przedmiotu jest przypisanych pięć pozycji. W bibliotece znajdują się wszystkie monografie zalecane w sylabusach. Liczba egzemplarzy jest dostosowana do procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów studiujących na kierunku. Zalecane artykuły naukowe w sylabusach znajdują się w wykupionych przez Uczelnię bazach danych.

Godziny otwarcia biblioteki są przystosowane do dyspozycji czasowej studentów studiów stacjonarnych. Studenci mają dostęp do drukarek oraz ksero. Zasoby biblioteczne są aktualizowane na bieżąco. Literatura związana z ocenianym kierunkiem jest aktualna. Uczelnia reaguje na każdą informację ze strony pracowników i studentów, jeśli zachodzi potrzeba zakupu książek, które są niezbędne, poza planem zakupów przez kierownictwo biblioteki.

Dzianaty są w pełni wyposażone w sprzęt komputerowy, kserokopiarki i inny sprzęt niezbędny do obsługi studentów.

Na terenie budynku Jednostki znajduje się placówka gastronomiczna, z której studenci korzystają w trakcie przerw między zajęciami. Serwowane są w niej gorące posiłki. W budynku są zainstalowane automaty z napojami i przekąskami. Wydział dysponuje miejscami parkingowymi, w tym miejscami dla osób z niepełnosprawnością. Dodatkowo, występują 3 stanowiska dla rowerów, które są zabezpieczone.

Uczelnia posiada własny basen, salę gimnastyczną oraz akademiki dla studentów. Dla pracowników z zewnątrz (głównie profesorów wizytujących) zapewnia pokoje, które są dostępne w wyznaczonych obiektach (głównie hotele), w tym również jest jedno w pełni wyposażone mieszkanie.

Istotną zaletą, niezbędną w obecnych czasach, jest przystosowanie w pełni obiektów Uczelni do pracy ze studentami z niepełnosprawnością. Dotyczy to zarówno poruszania się po obiekcie (korytarze, windy), jak i pracy w salach dydaktycznych (pętle indukcyjne), laboratoriach oraz w bibliotece. Również w salach wykładowych są wyznaczone stanowiska dla osób z niepełnosprawnością, m.in. na wózkach inwalidzkich. Biblioteka posiada sprzęt dla słabowidzących. Interesującą inicjatywą są napisy w języku Braille'a na drzwiach dziekanatów, sal wykładowych i ćwiczeniowych.

Władze Uczelni dokonują okresowego przeglądu infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej. Na bieżąco jest sprawdzany stan sprawności komputerów i innych urządzeń w laboratoriach, które okresowo są wymieniane na nowe, wydajniejsze jednostki. Na komputerach aktualizuje się oprogramowanie, które w badanym okresie było w najnowszych wersjach. Uczelnia reaguje na wszelkie uwagi pracowników i studentów, jeśli chodzi o bieżące naprawy lub przystosowanie sal dydaktycznych do prowadzenia zajęć.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uniwersytet w Białymstoku posiada stosowną bazę dydaktyczną do prowadzenia zajęć na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze. Dotyczy to sal audytoryjnych (auli wykładowych), ćwiczeniowych i laboratoryjnych. Sale te są dostosowane do uczestnictwa w zajęciach osób z niepełnosprawnością. Biblioteka zawiera odpowiednią liczbę woluminów, zarówno w wersji papierowej, jak i elektronicznej, które zapewniają prowadzenie zajęć na ocenianym kierunku. Biblioteka zapewnia również odpowiedni dostęp dla osób z niepełnosprawnością. Dostęp do baz artykułów naukowych, krajowych i zagranicznych jest właściwy. Sprzęt komputerowy jest wymieniany na bieżąco, a oprogramowanie aktualizowane. Infrastruktura dydaktyczna, zasoby biblioteczne, są na bieżąco monitorowane przy zaangażowaniu pracowników i studentów. Uczelnia posiada miejsca parkingowe dla studentów, w tym dla osób z niepełnosprawnością. Posiada również stanowiska dla rowerów. W zakresie działalności naukowej Uczelnia wspiera pracowników przez użyczenie sprzętu komputerowego i oprogramowania specjalistycznego pozwalającego przeprowadzanie różnego rodzaju analiz statystycznych, ekonometrycznych. Na potrzeby badań naukowych Uczelnia zakupiła dostęp do licznych baz artykułów naukowych, informacji o przedsiębiorstwach, rynkach itp.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uniwersytet w Białymstoku współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym: z instytucjami publicznymi, urzędami oraz, przede wszystkim, z przedsiębiorstwami prywatnymi. Organem odpowiedzialnym za kontakt z otoczeniem jest, powołana przez Dziekana, Rada Konsultacyjna Wydziału, do której zaproszono m. in. przedstawicieli firm współpracujących z uczelnią.

Do zadań Rady Konsultacyjnej należą przede wszystkim:

- opiniowanie strategii rozwoju Jednostki,
- opiniowanie nowych kierunków studiów i specjalności,
- opiniowanie zmian w programach studiów, pod kątem dostosowania efektów uczenia się do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy,
- współpraca w zakresie badań ankietowych dotyczących opinii pracodawców o poziomie kwalifikacji zatrudnianych absolwentów,
- wyrażanie opinii w innych sprawach dotyczących Jednostki na prośbę Dziekana lub z własnej inicjatywy,
- współpraca w zakresie praktyk zawodowych, staży, wizyt studyjnych organizowanych dla studentów i doktorantów,

- wymiana wiedzy i doświadczeń między pracownikami Jednostki a przedstawicielami otoczenia poprzez czynny ich udział w konferencjach i seminariach naukowych organizowanych przez Jednostkę,
- wspieranie procesów integracji środowiska naukowego z gospodarką regionalną,
- wspieranie inicjatyw na rzecz rozwoju i promocji Jednostki.

Członkowie Rady uczestniczą w cyklicznych spotkaniach udokumentowanych protokołami z posiedzeń. W trakcie wizytacji zapoznano się z w/w protokołami od 2017 do 2020 roku. Rada Konsultacyjna zgodnie z Regulaminem spotyka się w razie potrzeby, minimum jeden raz w roku. W 2020 odbyły się dwa posiedzenia Rady. Najważniejsze sprawy poruszane na posiedzeniach to: wymiana wiedzy, doświadczeń i poglądów dotyczących nowoczesnych form kształcenia, dostosowywania programów studiów do aktualnego zapotrzebowania rynku pracy oraz współpraca w zakresie badawczo – rozwojowym.

Uczelnia posiada zawarte umowy o współpracy z instytucjami i firmami w zakresie organizacji praktyk, wizyt studyjnych oraz prowadzenia zajęć przez pracowników firm z otoczenia społeczno-gospodarczego. Uczelnia kładzie duży nacisk na nauczanie praktyczne współpracując z pracodawcami reprezentującymi wiele branż w zakresie zgodnym z koncepcją i celami kształcenia. Do najważniejszych partnerów należą: Izba Celna oraz Izba Administracji Skarbowej w Białymstoku, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, ADAMPOL S.A., Idea Logistic, Premium Cargo sp. z o.o. sp. k., Centrum Logistyczne w Łosośnej, NEXT LOGISTIC, UNIBEP S.A., KAN Sp. z o.o., Mlekovita, SaMASZ, Alfaco Polska czy Polfood Logistic sp. z o.o., BARTER S.A., Biuro Agencji Celnej VISTA, KoPlac, BLOKOM Technologia Sp. z o.o., EuroKreis Express Internationale Transporte e.k.

Uczelnia realizuje projekt „Kuznia Kompetencji studentów Wydziałów Ekonomii i Zarządzania oraz Prawa Uniwersytetu w Białymstoku” - w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Osi Priorytetowej III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju. Dzięki programowi studenci MSG mogą brać udział w zajęciach warsztatowych, certyfikowanych szkoleniach i pracach projektowych - realizowanych we współpracy z pracodawcami.

Pracodawcy, podczas spotkania, potwierdzili współpracę z uczelnią w zakresie opiniowania programów kształcenia, jak również wskazali na pozytywne efekty w przypadku zgłaszanych przez nich uwag i sugestii, co do nabywanych umiejętności przez studentów. Podkreślili potrzebę zwiększenia działań - np. kursy lub szkolenia w zakresie kształtowania kompetencji miękkich.

Przedstawiciele pracodawców mocno podkreślili otwartość Uczelni na współpracę, która przynosi obopólne korzyści, jednak w związku z trwającym stanem epidemii nie wszystkie udaje się zrealizować, jak np. przygotowane przy udziale interesariuszy konferencje.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia posiada podpisane umowy o współpracy z wieloma firmami w zakresie organizowania praktyk zawodowych, prowadzenia zajęć przez praktyków oraz wspólnych działań mających na celu

przygotowanie studentów do wejścia na rynek pracy. Pracodawcy potwierdzili ścisłą współpracę z Uczelnią, mocno akcentując elastyczność i otwartość Uczelni jak również zapotrzebowanie na absolwentów, którzy są chętnie zatrudniani.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym daje studentom możliwość przygotowania do wejścia na rynek pracy oraz właściwego ich przygotowania do rozpoczęcia pracy zawodowej.

Współpraca z otoczeniem widoczna jest na każdym etapie kształcenia i wykazuje duże zaangażowanie zarówno Uczelni jak i pracodawców, wskazując jak bardzo ważnym elementem jest nauczanie praktyczne. Dzięki powołanej Radzie Konsultacyjnej możliwe jest weryfikowanie współpracy otoczenia społeczno-gospodarczego z Uczelnią. Współpraca ta ma charakter regularnych spotkań, których celem jest doskonalenie efektów uczenia się, wskazywanie kierunków potrzeb rynku pracy oraz konsultowanie losów absolwentów pod kątem właściwego doboru programu studiów. Skład Rady Konsultacyjnej dobrany jest pod kątem potrzeb wizytowanego kierunku, dając możliwość zapoznania się studentów z rynkami zagranicznymi a współpraca z przedstawicielami m.in. służb celnych, straży granicznej czy służb kontroli skarbowej wpisuje się wprost w realizację programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze można ocenić z punktu widzenia kilku kryteriów. Są nimi: nauka języków obcych, prowadzenie zajęć na kierunku w języku obcych oraz umożliwienie wymiany międzynarodowej studentów i wykładowców. Wymienione kryteria mogą być ocenione przez pryzmat wyznaczonego celu w strategii Uczelni: 2.5. Internacjonalizacja procesu kształcenia.

Zespół oceniający stwierdził, że poziom umiędzynarodowienia jest na poprawnym poziomie. Studenci mają lektorat w języku angielskim (na studiach I i II stopnia) oraz mają możliwość wyboru drugiego języka na studiach I stopnia. Studenci mogą również skorzystać z oferty Uniwersyteckiego Centrum Nauki Języków Obcych GLOTTA.

Z Raportu Samooceny wynika, że Wydział oferuje szerokie spektrum wykładów w językach obcych, z których korzystają studenci z innych krajów. Przedstawiona oferta zawiera 46 przedmiotów w języku obcym, które wpisują się w obszar tematyczny kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze. Przedmioty te oferowane są zarówno studentom I, jak i II stopnia w semestrze zimowym oraz letnim. Analiza informacji wskazuje, że w wykładach tych nie uczestniczą studenci z Polski. Na kierunku studiują studenci z zagranicy, z Białorusi i Ukrainy.

Rekomenduje się wprowadzenie do programu studiów II stopnia jednego przedmiotu kierunkowego lub specjalnościowego w języku angielskim. Można rozważyć podobne działanie na I stopniu studiów. Po uruchomieniu kierunku w języku angielskim nie będzie to konieczne, choć wskazane.

Uczelnia zapewnia zarówno pracownikom, jak i studentom możliwość wyjazdu na inną uczelnię, głównie w ramach programu Erasmus+. Uczelnia również uczestniczy w innych programach (np. EU4EU, non-degree). W latach 2013-2020 z programu Erasmus+ skorzystało 22 studentów kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze. W semestrze zimowym na Wydziale studiowało 30 studentów zagranicznych. Uczelnia głównie dokonywała wymiany z uczelniami z Portugalii, Hiszpanii, Bułgarii oraz Włoch (liczba podpisanych umów wynosi 37). W 2017 roku studenci kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze mieli możliwość uczestniczenia w Międzynarodowym Forum Publicznym oraz wyjeżdżali na konferencje studentów, takie jak międzynarodowe forum Światowej Organizacji Handlu. Wydział, na potrzeby studentów kierunku, podejmuje szereg inicjatyw w ramach internationalization@home, organizując m.in. cyklicznie Being International - Międzynarodowy Tydzień Nauki i Edukacji oraz Międzynarodową Szkołę Letnią "Finance for Five".

W latach 2014-2020 z wymiany międzynarodowej skorzystało ponad 20 pracowników Wydziału prowadzących zajęcia na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze. Znaczna część pracowników uczestniczyła w programie wymiany kilkakrotnie. Oprócz programu Erasmus+ pracownicy uczestniczyli w wizycie studyjnej w Kilonii w ramach międzynarodowego projektu "Nawigacja 50 plus – interdyscyplinarny model zapewnienia warunków pracy osobom po 50 roku życia w mikro, małych i średnich firmach".

Pracownicy Wydziału prowadzący zajęcia na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze realizowali również staże międzynarodowe. Staże odbyto m.in. w Instytucie Polityki Ekonomicznej im. J. Gajdara w Moskwie oraz Queensland University of Technology w Brisbane.

Na Wydziale są przeprowadzane corocznie oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia. Obejmują one zarówno pracowników, jak i studentów i dotyczą oceny skali, zakresu oraz i zasięgu ich aktywności międzynarodowej. Z analiz sporządzane są raporty przedstawiane władzom Uczelni oraz pracownikom.

Warto zwrócić uwagę, że Jednostka czyni starania związane z uruchomieniem anglojęzycznej wersji kierunku international economic relations, co będzie uzależnione od zainteresowania ze strony kandydatów w ramach rekrutacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Jednostka czyni realne starania związane z umiędzynarodowieniem kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze. Pracownicy oraz studenci uczestniczą w wymianie w ramach różnych programów, w szczególności w programie Erasmus+. Wydział posiada szeroki wachlarz przedmiotów w języku angielskim, z którego korzystają studenci obcokrajowcy.

Analiza publikacji naukowych wskazuje, że również w tym zakresie są spełnione wymogi związane z rozwojem naukowym pracowników na arenie międzynarodowej. Pracownicy aktywnie (wystąpienie z referatem) uczestniczyli w badanym okresie w licznych konferencjach, m.in. w Niemczech, na Ukrainie, w Białorusi i Serbii. Realizują również projekty międzynarodowe m.in. w Moskwie i Brisbane.

Wydział przeprowadza okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące zarówno pracowników, jak i studentów kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku funkcjonuje system motywowania i wspierania studentów w procesie uczenia się. Oferuje się studentom różnorodne formy wsparcia, które mają charakter zarówno formalny, jak i nieformalny. Uczelnia zapewnia studentom wsparcie dydaktyczne udzielane przez nauczycieli akademickich.

Studenci ocenianego kierunku wyrażają dobrą opinię na temat zapewnionego im przez Jednostkę wsparcia. Zajęcia mają stały harmonogram, zgodny z planem zajęć. Zachowana jest higiena procesu kształcenia. Studenci pozytywnie oceniają wsparcie nauczycieli akademickich w procesie uzyskiwania efektów uczenia się. Kadra dostępna jest na konsultacjach podczas ustalonych godzin w pokoju na platformie MS Teams lub Blackboard oraz poprzez pocztę e-mail. Prodziekan właściwy ds. studenckich jest dostępny dla studentów, a zgłaszane problemy rozwiązywane są bez zwłoki.

Studenci mają możliwość indywidualizacji kształcenia poprzez wybór indywidualnego programu studiów, wybór specjalności, możliwość wzięcia udziału w pracach kół naukowych, wybór tematyki pracy dyplomowej oraz dobór modułów obieralnych. Na pierwszych zajęciach studenci są zapoznawani z treścią sylabusu, tłumaczony jest sposób zaliczenia przedmiotu, przedstawiane są terminy konsultacji. Studenci mogą składać skargi, wnioski lub sygnalizować sytuacje konfliktowe starostom grupy/roku, samorządowi studenckiemu oraz władzom dziekańskim.

Kilku prowadzących na swoim pierwszym wykładzie informuje studentów o możliwościach rozwoju naukowego poprzez aktywne uczestnictwo w kołach naukowych. Na spotkaniu z zespołem oceniającym członkowie Koła Naukowego Ekonomii Międzynarodowej wymieniali osiągnięcia, konkursy i konferencje, w których brali udział dzięki działalności w kole naukowym. Bez względu na profil wiodący danego koła naukowego, studenci mają nieograniczony dostęp do członkostwa każdego z nich – w zależności od zakresu działań badawczych w interesującym ich obszarze.

Wyróżniający się studenci są motywowani do dalszego rozwoju poprzez system pomocy materialnej, w tym stypendium Rektora dla najlepszych studentów, możliwość udziału w konkursach (m.in. konkurs na najlepszą pracę dyplomową) oraz dodatkowych szkoleniach, a także włączanie ich w działalność koła naukowego. Uczelnia zapewnia również wsparcie oraz możliwości rozwoju studentom wymagającym indywidualnego podejścia. Zgodnie z Regulaminem Studiów mają możliwość studiowania według indywidualnej organizacji studiów.

Wyróżniający się studenci mają również możliwość uczestnictwa w konferencjach naukowych w roli referujących, wyjazdu na wymiany akademickie, poszerzenia zakresu realizowanych przedmiotów czy personalizacji toku studiów według własnych potrzeb. W przypadku tych ostatnich, realizowane jest to przez Indywidualny Plan Studiów (IPS), o który mogą się ubiegać studenci w trudnej sytuacji, studiujący na dwóch kierunkach, odbywający część studiów w uczelni zagranicznej, realizujących część studiów poza uczelnią macierzystą, uczestniczących w pracach badawczych oraz członkowie samorządu studenckiego.

Uczelnia daje studentom również możliwość rozwijania zainteresowań artystycznych. W ramach Uniwersytetu w Białymstoku działa Chór Akademicki, który zrzesza studentów i absolwentów Uczelni. Studenci mają również możliwość korzystania z oferty koncertów, spotkań i spektakli organizowanych przez Uniwersyteckie Centrum Kultury prowadzone przez Uniwersytet w Białymstoku. Uczelnia, w tym Wydział Ekonomii i Finansów, aktywnie angażuje się również w organizację Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki. Oprócz tego studenci mogą uczestniczyć w projektach rozwojowych Uczelni. Jednym z nich jest projekt „Kuznia Kompetencji studentów Wydziałów Ekonomii i Zarządzania oraz Prawa Uniwersytetu w Białymstoku”, w ramach którego studenci ostatniego roku studiów I i II stopnia mogą uczestniczyć w zajęciach warsztatowych, certyfikowanych szkoleniach, a także pracach projektowych, które ukierunkowane są między innymi na podniesienie kompetencji w zakresie przedsiębiorczości, komunikacji, a także pracy w grupie.

W Jednostce funkcjonuje Centrum Wsparcia Studentów i Doktorantów Niepełnosprawnych. Centrum przede wszystkim ma na celu informowanie studentów o możliwościach pomocy oraz rozpoznawanie i podejmowanie działań zapobiegawczych. Na Uczelni, jak i na Wydziale, działa Pełnomocnik Rektora oraz Pełnomocnik Dziekana ds. Osób Niepełnosprawnych. Już w momencie rekrutacji na studia kandydaci mogą zapoznać się z informacją o wsparciu dla osób z niepełnosprawnością. W momencie dostarczenia orzeczenia o stopniu niepełnosprawności organizowane jest spotkanie indywidualne, ustalające oczekiwania studenta. Uczelnia posiada wypożyczalnię sprzętu oraz systematycznie dba o niwelowanie barier architektonicznych. Sale dydaktyczne oznaczone są tabliczkami z alfabetem Braille’a, przed budynkiem znajduje się miejsce parkingowe, a w każdym segmencie znajduje się toaleta dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Jednostka prowadząca oceniany kierunek wspiera studentów w procesie wchodzenia na rynek pracy poprzez organizację praktyk zawodowych, funkcjonowanie Biura Karier za pośrednictwem, którego student może znaleźć pracę, staż lub praktykę zawodową. Biuro kieruje swoje działania do studentów poprzez prowadzenie doradztwa zawodowego indywidualnego oraz grupowego (warsztaty umiejętności interpersonalnych), Wirtualne Targi Pracy, informowanie studentów i absolwentów Uczelni o rynku pracy, dostarczanie informacji o kursach i szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe. Największym wydarzeniem są Targi Pracy w dobie pandemii przeprowadzone 20 października br. wirtualnie, których celem jest łączenie studentów z pracodawcami. W tegorocznej

edycji firmy, które zgłosiły chęć udziału, miały nagrać film oraz zamieścić tam sposób aplikowania na konkretne oferty.

System rozpatrywania próśb i zażaleń działa sprawnie. Studenci mają możliwość składania skarg i wniosków osobiście, za pośrednictwem poczty email lub reprezentującego ich opiekuna roku. Studenci mają również sposobność bezpośredniego kontaktu w sprawach studenckich z Władzami Jednostki i korzystają z tej możliwości. Możliwość kontaktu z Władzami Dziekańskimi, a w szczególności z Prodziekanem ds. studenckich, zapewniona jest podczas dyżurów dziekańskich.

System wsparcia studentów obejmuje działania z zakresu przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zarówno na Wydziale, jak i Uczelni. Władze Wydziału i opiekun roku podejmują działania informacyjne i edukacyjne informując studentów o pomocy psychologa oraz Władz Dziekańskich. Studenci na spotkaniu z zespołem oceniającym poinformowali, że w wypadku wystąpienia takich sytuacji kontaktują się z samorządem studenckim lub udają na konsultacje do prodziekana. Wiedzą o obowiązującej w Uczelni polityce antydyskryminacyjnej. Elementem systemu opieki i wsparcia studentów jest sprawnie działający dziekanat. Studenci bardzo dobrze oceniają współpracę z dziekanatem, chwaląc terminowość rozwiązywania spraw.

Zajęcia zdalne prowadzone są na platformie MS Teams oraz BlackBoard. Wykładowcy mają dowolność w wyborze platformy do prowadzenia zajęć. W semestrze ubiegłym przejście na nauczanie zdalne nastąpiło szybko z powodu pandemii i pojawiły się drobne problemy – aktualnie w ocenie studentów działa coraz lepiej. Przez okres wakacji trwały prace i Uczelnia przygotowywała się do nauczania zdalnego. Instrukcja została przekazana studentom na początku roku akademickiego, jednak studenci na spotkaniu stwierdzili, że ich obsługa jest bardzo prosta i intuicyjna i wielu z nich samodzielnie sobie z nią radzi.

W rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów aktywnie włączony jest samorząd studencki, który integruje społeczność akademicką, zapewnia stałą współpracę z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturalnym oraz wspomaga studentów w procesie osiągania efektów uczenia się. W ocenianej Jednostce funkcjonuje Parlament Studencki (ogólnouczelniany) oraz Wydziałowa Rada Samorządu. Przedstawiciele samorządu studentów poinformowali, że otrzymują pełne wsparcie merytoryczne i organizacyjne od Władz Jednostki. Samorządowcy w sposób wysoce przychylny wypowiadali się o relacjach z Władzami, które określili jako partnerskie i otwarte. Z informacji uzyskanych od przedstawicieli studentów wynika, że ich zdanie wyrażane podczas posiedzeń Senatu, Rady Wydziału, komisji jakościowych i stypendialnych, brane jest pod uwagę i traktowane jako równoważny głos w dyskusji nad rozwojem wizytowanego kierunku.

Na kierunku wdrożono procedury uwzględniające monitorowanie i doskonalenie systemu wspierania i motywowania studentów. Studenci mogą wyrażać swoje opinie, m.in. za pomocą ankiet. Raport z wyników ankiet studentów Wydziału Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze został sporządzony w oparciu o kwestionariusz „Ankieta oceny w zakresie wypełniania przez osoby prowadzące zajęcia obowiązków związanych z kształceniem”, stanowiący Załącznik nr 2 Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019. Przedmiotem badań ankietowych jest ocena zajęć dydaktycznych, w tym ocena nauczyciela akademickiego. Badanie przeprowadzane jest cyklicznie co semestr na papierowych formularzach. Zwrotność ankiet jest dość niska - w roku akademickim 2019/2020 ankiety wypełniło 322 studentów

co stanowi 22,7 % ogółu. Opracowane wyniki ankiet są przekazywane Władzom Jednostki i stanowią podstawę do podejmowania działań doskonalących sposób prowadzenia przedmiotu oraz system pracy prowadzącego zajęcia. Zdaniem studentów wyniki ankiet mają rzeczywisty wpływ na jakość zajęć. Na spotkaniu studenci podali przykład prowadzącego, który po otrzymaniu negatywnych ocen w kolejnym semestrze zmienił sposób prowadzenia zajęć. Jakość systemu wsparcia studentów jest również przedmiotem dyskusji podczas cyklicznych spotkań ewaluacyjnych. Przykładem realizacji postulatów studenckich jest wydłużenie godzin pracy dziekanatu w jeden dzień w tygodniu do godziny 18. Narzędziem wykorzystywanym do monitorowania form wsparcia dedykowanych studentom z niepełnosprawnościami są indywidualne konsultacje. Stosowane procedury i narzędzia należy ocenić jako skuteczne.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

System wsparcia w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów uczenia się jest kompleksowy, dostępny dla wszystkich studentów i skutecznie funkcjonujący. Studenci otrzymują niezbędne wsparcie w ramach realizacji procesu kształcenia, m.in. poprzez dostępność nauczycieli akademickich podczas godzin konsultacji i za pośrednictwem poczty elektronicznej. System wsparcia jest dostosowany do potrzeb studentów i umożliwia kształcenie w ścieżkach indywidualnych. Nauczyciele akademicy są życzliwi i otwarci w kontaktach ze studentami. Opinie i potrzeby studentów są traktowane z należytą starannością, poddawane analizie i w zakresie możliwości, realizowane. Opiekunowie pierwszego roku realizują swoje zadania w sposób prawidłowy i są wsparciem dla studentów. Informacje o procesie kształcenia studenci otrzymują podczas pierwszych zajęć w danym semestrze. Uczelnia wspiera studentów z niepełnosprawnościami i pomaga im w realizacji procesu kształcenia. Pełnomocnicy ds. Osób Niepełnosprawnych należycie wypełniają swoje działania. Biuro Karier jest właściwie przygotowane do pełnienia swojej roli, podejmuje akcje, uczestnicząc w życiu studenckim. Skargi i zażalenia studenci mogą zgłosić bezpośrednio do władz Wydziału, za pośrednictwem samorządu studenckiego lub opiekuna roku. Studenci wyrażają się bardzo pozytywnie na temat obsługi administracyjnej na wydziale. W Jednostce działają koła naukowe i organizacje studenckie zrzeszające studentów wizytowanego kierunku studiów. Samorząd studencki aktywnie włącza się w działalność Jednostki poprzez czynny udział w posiedzeniach, radach i komisjach oraz prowadzi działalność kulturalną na rzecz studentów. Procedury uwzględniające monitorowanie i doskonalenie systemu wspierania i motywowania studentów opierają się na systemie ankietyzacji, która ma rzeczywisty wpływ na działania projakościowe.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

W Jednostce publiczny dostęp do informacji zapewniany jest dzięki stronie internetowej Uczelni. Strona główna jest intuicyjna, przygotowana również w wersji angielskiej, rosyjskiej i chińskiej, responsywna i na bieżąco aktualizowana. Posiada przyjazny interfejs – logiczne rozmieszczenie treści. Podzielona na podstrony, posiada zakładki, wszystko to sprawia, że już po niedługim czasie, użytkownik intuicyjnie wie, gdzie znajdują się poszczególne elementy. W przypadku osób niedowidzących strona jest przystosowana do możliwości zwiększenia czcionki oraz zmiany koloru. Każda zainteresowana osoba ma dostęp do strony. W zakładce *Kandydat* na stronie Uczelni znajdują się praktyczne informacje dotyczące procesu rekrutacji (rekrutacja krok po kroku, kryteria kwalifikacji kandydatów, wymagane dokumenty, terminarz przyjęć na studia, opłaty, stypendia itd.). W zakładce *Student* znajdują się informacje dotyczące m.in. stypendiów, programów wymiany studentów, Centrum wsparcia studentów i doktorantów, Biura Karier, Domu Studenta oraz organizacji studenckich.

Wydział Ekonomii i Finansów, na którym prowadzony jest oceniany kierunek studiów, również posiada stronę internetową. Jest przygotowana w wersji polskiej oraz angielskiej, kontrastowa z możliwością zwiększenia rozmiaru czcionki. Strona posiada wiele zakładek, a na stronie głównej linki do najczęściej poszukiwanych treści - dzięki czemu użytkownik może szybko znaleźć poszukiwaną treść. Po kliknięciu w zakładkę *Kandydat* znajdziemy charakterystykę kierunku, krótką informację o kierunku – atuty kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze, cele kształcenia, sylwetkę absolwenta oraz plany studiów dedykowane ocenianemu kierunkowi. W zakładce *Student* znajdują się informacje dotyczące m.in. dziekanatu, kompletnych i poprawnych programów i planów studiów z poszczególnych lat studiów, Procedury dyplomowania (w tym m.in. terminarz egzaminów dyplomowych, skorygowany terminarz egzaminów dyplomowych, składy komisji egzaminów dyplomowych, warunki egzaminu dyplomowego, kalendarz obron), praktyk studenckich, wykazu opiekunów na bieżący rok akademicki, stypendiów, kół naukowych, programu Erasmus, programu MOST, wzory podań i wniosków, Regulamin Studiów. Na stronie internetowej znajdują się również informacje dotyczące wydziałowego systemu zapewnienia jakości kształcenia, w tym np. obowiązujące na wydziale procedury, Polityka jakości, istota WSZJK, zadania WSZJK, metody weryfikacji efektów uczenia się oraz procedury monitorowania i doskonalenia procesu kształcenia. Dokumenty dostępne są dla wszystkich zainteresowanych. Sposób prezentacji informacji o studiach umożliwia zapoznanie się z nimi, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem czy używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem.

Wydział upublicznia także informacje o projektach, wydarzeniach, sukcesach i inne istotne dla studentów i innych interesariuszy poprzez profil w mediach społecznościowych (Facebook). Upublicznianie danych dotyczących jakości kształcenia pozwala na podejmowanie skutecznych działań doskonalących w zakresie komunikacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, np. modyfikacja rodzaju danych przedstawianych na stronie. Wnioski i zalecenia zbierane są przede wszystkim w ramach systemu zapewnienia jakości, w tym w ramach raportów rocznych zespołu oraz w ramach ankietyzacji jakości zajęć wśród studentów. Strony aktualizowane są na bieżąco, a zakres i jakość udostępnianych informacji jest korygowana z uwzględnieniem uwag studentów i pracowników Jednostki. Na podstronie BIP opublikowane zostały ważne akty prawne Uczelni, a jest to m.in.: Misja

i strategia rozwoju, Statut, Uchwały Rady Uczelni, Programy studiów, Regulamin Studiów, Zarządzenia i Regulamin Pracy.

Prowadzone jest monitorowanie aktualności i kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców (kandydatów na studia, studentów, pracodawców). Monitorowanie leży w kompetencjach zespołu ds. jakości, który przygotowuje ankietę ewaluacyjną - także zawiera pytania dotyczącego publicznego dostępu do informacji. W ramach sprawozdania ustala się jakie działania powinny być podejmowane by sugestie z ankiet wprowadzić w życie. Sprawozdanie jest przygotowywane przede wszystkim na podstawie ankiety ewaluacyjnej, jednak często studenci także nieformalnie na zajęciach przedstawiają prowadzącym oraz samorządowi studenckiemu. Oceny publicznego dostępu ma charakter formalnej i nieformalnej wymiany informacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Informacje na temat Jednostki są dostępne publicznie dla jak najszerszego grona odbiorców. Strona internetowa jest przejrzysta i czytelna dla studentów oraz osób z niepełnosprawnościami, skonstruowana w czterech językach. Zawarte są na niej wszelkie informacje niezbędne studentom oraz pracownikom. Wydział oraz Uczelnia prowadzą profile na Facebooku ułatwiając dostęp do bieżących aktualności studentom, którzy bardzo chwalą ten sposób. Na stronie Wydziału znajduje się link do planów studiów. Informacje na temat ocenianego kierunku studiów dostępne są na stronach internetowych Wydziału i Uczelni. Prowadzone strony są aktualne i przejrzyste oraz zawierają najważniejsze informacje dla studenta, w tym dotyczące ocenianego kierunku studiów. Strona Wydziału przygotowana jest także w wersji anglojęzycznej. Informacje zawarte na stronach internetowych są kompleksowe, łatwe do odnalezienia i zrozumiałe, a dostęp do nich zapewniony jest wszystkim chętnym i nie jest ograniczony wymaganiami sprzętowymi i oprogramowaniem. Na stronie podmiotowej BIP w zakładce "Studia i studenci" - "Programy studiów" znajdują się wszystkie programy studiów i są ogólnodostępne dla każdego zainteresowanego. Programy studiów znajdujące się na stronie spełniają wymogi określone w Rozporządzeniu. Funkcjonuje przejrzysty system ankietyzacji prowadzącego po każdym semestrze. Prowadzone jest także monitorowanie dostępności ww. informacji. Zakres przedmiotowy i jakość informacji podlegają ocenom, a ich wyniki są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Wyznaczony został zespół sprawujący nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów, określone zostały w sposób przejrzysty kompetencje i zakres odpowiedzialności tej osoby/zespołu osób, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku, zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości reguluje: Uchwała nr 2614 Senatu z dnia 27 listopada 2019 r. Na poziomie wydziałów zadania są realizowane przez Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia, który są elementem Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Procedury i zakres działań Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia są dostępne poprzez stronę internetową Uczelni.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów opisane w kryterium 3.

Przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów, obejmująca co najmniej efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami rynku pracy, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyki zawodowe, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów. Analizy są kompletne i umożliwiają Władzom Jednostki podejmowanie w oparciu o nie decyzji.

Systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są trafnie dobrane do celów i zakresu oceny, obejmujących co najmniej kluczowe wskaźniki ilościowe postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiąganiu efektów uczenia się, prace etapowe, dyplomowe oraz egzaminy dyplomowe, informacje zwrotne od studentów dotyczące satysfakcji z programu studiów, informacje zwrotne od nauczycieli akademickich i pracodawców, informacje dotyczące ścieżek kariery absolwentów. Uczelni prowadzi w tym obszarze analizę zarówno ilościową i jakościową. Analiza ilościowa oparta jest na systemie cyklicznie prowadzonych ankiet, w których uczestniczą zarówno studenci, jak i absolwenci oraz pracodawcy. Ankiety oceniają zajęcia, prowadzących, infrastrukturę, wsparcie studentów (szczegółowe informacje dostępne na stronie internetowej Uczelni). Analiza jakościowa prowadzona jest za pomocą rozmów Dziekana z kierownikami katedr oraz bezpośrednio z osobami, których zidentyfikowana sytuacja dotyczy. Prowadzone są również hospitacje zajęć.

W systematycznej ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci) oraz interesariusze zewnętrzni (pracodawcy, absolwenci kierunku) na co wskazują silne relacje Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu - decyzje doskonalące są podejmowane przez Dziekana w oparciu o wiarygodne informacje dostarczane przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia.

Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie przez Polską Komisję Akredytacyjną, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na ocenianym kierunku zostały przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Zapewniony jest udział kadry akademickiej oraz studentów w powyższym procesie; również prowadzona współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym zapewnia udział interesariuszy zewnętrznych. Przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów, a także monitorowany jest stopień osiągania zakładanych efektów uczenia się na podstawie cyklicznie zbieranych danych i informacji. Monitorowanie programu studiów prowadzone jest na wszystkich rodzajach zajęć i na prawie każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Wnioski z analizy programów wykorzystywane są przy jego doskonaleniu. Pozytywne opinie studentów o przedmiocie programu studiów i realizacji samego kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się generalnie pozwalają na przyjęcie wniosku, że działania doskonalące podejmowane przez Jednostkę są odpowiednio skuteczne, choć nie identyfikują ryzyk formalnych wskazanych w kryterium 1. Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Brak wskazanych zaleceń.

Przewodniczący zespołu oceniającego

Dr hab. Jakub Brdulak

